

Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap:
a vidéki területekbe beruházó Európa

A Mádi Kakas-hegy (HUAN21009) különleges természetmegőrzési terület fenntartási terve

Jósvafő
2013

Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság
Ügyfél

Zöld Akció Egyesület
Partner

Szakmai koordinátor

Dr. Boldogh Sándor
Zsolyomi Tamás

Vezető szakértők
Farkas Tünde
Krajnyák Cecília

Közreműködő szakértők

Barati Sándor
Barati Balázs
Demeter Zoltán
Farkas Emese
Huber Attila
Hudák Katalin
Kiss József
Spéder Ferenc
Tóth Viktor
Visnyovszky Tamás

Ez a dokumentáció a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény értelmében szerzői jogvédelem alatt áll. A dokumentáció nyilvános, a megfelelő hivatkozások mellett szabadon felhasználható és terjeszthető!

Tartalomjegyzék

I. Natura 2000 fenntartási terv.....	3
1. A terület azonosító adatai.....	4
1.1.Név.....	4
1.2.Azonosító kód.....	4
1.3.Kiterjedés.....	4
1.4.A kijelölés alapjául szolgáló fajok és/vagy élőhelyek.....	4
1.4.1.Jelölő élőhelyek.....	4
1.4.2.Jelölő fajok:	4
1.5.Érintett települések.....	4
1.6.Egyéb védettségi kategóriák.....	5
1.7.Tervezési és egyéb előírások.....	5
1.7.1.Természetvédelmi kezelési terv.....	5
1.7.2.Településrendezési eszközök.....	5
1.7.3.Körzeti erdőtervek és üzemtervek.....	5
1.7.4.Körzeti vadgazdálkodási tervek és üzemtervek.....	5
1.7.5.Halgazdálkodási tervek.....	5
1.7.6.Vízgyűjtő-gazdálkodási terv.....	6
1.7.7.Egyéb tervek.....	6
3. Kezelési feladatok meghatározása.....	7
3.1. Természetvédelmi célkitűzés, a terület rendeltetése.....	7
3.2. Kezelési javaslatok.....	7
3.2.1. Élőhelyek kezelése.....	7
3.2.2. Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés.....	13
3.2.3. Fajvédelmi intézkedések.....	14
3.2.4. Kutatás, monitorozás.....	14
3.2.5. Mellékletek	15
3.3. A kezelési javaslatok megvalósításának lehetséges eszközei a jogi háttér és a tulajdonviszonyok függvényében.....	16
3.3.1. Jelenleg működő agrártámogatási rendszer.....	16
3.3.2. Javasolt agrártámogatási rendszer.....	16
3.3.3. Pályázatok.....	16
3.3.4. Egyéb.....	16
3.4. A terv egyeztetési folyamatának dokumentációja.....	17
3.4.1. Felhasznált kommunikációs eszközök.....	17
II. A Natura 2000 fenntartási terv készítését megalapozó dokumentáció.....	21
1. A tervezési terület alapállapot jellemzése.....	22
1.1.Környezeti adottságok.....	22
1.1.1.Éghajlati adottságok.....	22
1.1.2.Vízrajzi adottságok.....	22
1.1.3.Talajtani adottságok	22
1.2.Természeti adottságok.....	23
1.2.1.A tervezési területen előforduló közösségi jelentőségű élőhelyek.....	24
1.2.2.A tervezési területen előforduló közösségi jelentőségű növényfajok.....	26
1.2.3.A tervezési területen előforduló közösségi jelentőségű állatfajok.....	28
1.2.4.A tervezési területen előforduló egyéb jelentős fajok.....	28
1.3.Területhasználat.....	29
1.3.1.Művelési ág szerinti megoszlás.....	29
1.3.2.Tulajdoni viszonyok.....	29
1.3.3.Területhasználat és kezelés.....	30
2. Felhasznált irodalom.....	32
3. Térképek.....	33
3.1. A terület lehatárolása.....	33

3.2. A terület élőhelytérképe.....	34
3.3. Kezelési egységek térképe helyrajzi szám határokkal.....	36
3.3 Észrevételek a HUAN 21009 Mádi Kakas-hegy különleges természetmegőrzési terület fenntartási tervével kapcsolatban.....	37

I. Natura 2000 fenntartási terv

1. A terület azonosító adatai

1.1. Név

Tervezési terület neve:	Mádi Kakas-hegy különleges természetmegőrzési terület
-------------------------	--

1.2. Azonosító kód

Tervezési terület azonosítója:	HUAN 21009
--------------------------------	------------

1.3. Kiterjedés

Tervezési terület kiterjedése:	15,36 ha
--------------------------------	----------

1.4. A kijelölés alapjául szolgáló fajok és/vagy élőhelyek

1.4.1. Jelölő élőhelyek

- 6240 *Szubpannon sztyeppék
- 40A0* Szubkontinentális peripannon cserjések
- 91H0* Pannon molyhos tölgyesek *Quercus pubescens*szel

1.4.2. Jelölő fajok:

- piros kígyószisz (*Echium russicum*)
- magyar nőszirm (Iris aphylla ssp. hungarica)
- leánykökörcsin (*Pulsatilla grandis*)

1.5. Érintett települések

A tervezési terület által érintett helyrajzi számok listáját az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészelekről szóló 14/2010. (V. 11.) KvVM rendeletet tartalmazza.

Település	Érintett terület (ha)	Település területének érintettsége (%)
Mád	15,36	100

1.6. Egyéb védettségi kategóriák

Típus	Kód	Név	Kiterjedés (ha)	Védetté nyilvánító jogszabály száma
Védelemre tervezett terület		„Mádi Kakas-hegy TT”	15,36	-
Történeti táj		Tokaj-hegyaljai történelmi borvidék történeti táj		5/2012. (II. 7.) NEFMI rendelet
Világörökségi helyszín és védőövezete		Tokaj-hegyaljai történelmi borvidék kultúrtáj világörökségi helyszín és védőövezete	A tárgyi Natura 2000 terület teljes egészében világörökség területen helyezkedik el.	2002. június 29. UNESCO határozat
Különleges madárvédelmi terület	HUBN 10007	Zempléni-hegység a Szerencsi-dombsággal és a Hernád-völgygel	A tárgyi Natura 2000 terület teljes egészében átfed a madárvédelmi területtel.	14/2010 (V.11) KvVM rendelet
Országos ökológiai hálózat		Országos ökológiai hálózat övezet	A tárgyi Natura 2000 terület teljes egészében az Országos Ökológiai Hálózat övezet magterületén helyezkedik el.	2003. évi XXVI. törvény az Országos Területrendezési Tervről

1.7. Tervezési és egyéb előírások

1.7.1. Természetvédelmi kezelési terv

Mivel a terület még nem védett, hanem védelemre tervezett, jogszabályi úton kihirdetett kezelési terv még nem áll rendelkezésre.

1.7.2. Településrendezési eszközök

4/2003 (VI.06) Önkormányzati rendelet a Településrendezési tervről.

Mád község településrendezési tervének módosítása K-1 korszerűségi felülvizsgálat (Készült: 2008. június.)

1.7.3. Körzeti erdőtervek és üzemtervek

A területen nincs üzemtervezett erdő.

1.7.4. Körzeti vadgazdálkodási tervek és üzemtervek

A 658410. kódszámú Kelet Zemplén Földtulajdonosok Társult Vadászati Közössége (3932 Erdőbénye, Hunyadi út 18.) mint vadgazdálkodó éves vadgazdálkodási terve: Érvényesség: 2013. március 1. – 2014. február 28. Jóváhagyta: B.-A.-Z. megyei Kormányhivatal Földművelésügyi Igazgatóság, Miskolc Blaskovics u. 24. 2013. március. 28.

A II/3 Zempléni Nagyvas Vadgazdálkodási körzet 10 éves körzeti vadgazdálkodási terve. Érvényesség: 2007-2017. Jóváhagyta: Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Miniszter.

1.7.5. Halgazdálkodási tervek

A területen nincs halászati víztér.

1.7.6. Vízgyűjtő-gazdálkodási terv

A területre a 2-7. Hernád, Takta alegység Vízgyűjtő-gazdálkodási terv vonatkozik. Közreadja: Vízügyi és Környezetvédelmi Központi Igazgatóság és Észak-magyarországi Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság.

1.7.7. Egyéb tervek

Nem ismertek egyéb a területet érintő tervek.2. Veszélyeztető tényezők

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
K02.0 1.	Természetes szukcesszió.	H	60	A szubpannon sztyeppék (6240) cserjésedését és erdősödését okozza.
F03.0 1.01.	Vadkár.	M	30	A szubpannon sztyeppéken (6240) gyomosít. Valamint a vadak kitérítik, kitaposják, illetve lerágják a jelölő növényfajokat: piros kígyószisz (<i>Echium russicum</i>), magyar nőszirm (<i>Iris aphylla subsp. hungarica</i>), leánykőöröcsin (<i>Pulsatilla grandis</i>)
I.I01	Inváziós nem őshonos fajok terjedése.	L	10	Akác és erdeifenyő terjedése a szubpannon sztyeppéken (6240) árnyékolást, míg a fás jelölő élőhelyeken (40A0* Szubkontinentális peripannon cserjések, 91H0* Pannon molyhos tölgyesek <i>Quercus pubescens</i> szel) szerkezetátalakulást okoz.
J 01.01.	Leégés	L	30	A szubpannon sztyeppéken (6240) belső struktúráját megváltoztatják az antropogén hatásra kialakuló tűzesetek, valamint a jelölő növényfajok - piros kígyószisz (<i>Echium russicum</i>), magyar nőszirm (<i>Iris aphylla subsp. hungarica</i>), leánykőöröcsin (<i>Pulsatilla grandis</i>) – populációira is kedvezőtlen hatást gyakorolnak, mivel károsítják a töveket.
K05.0 2.	Növények csökkenő termékenysége	M	0.01	A piros kígyósziszt (<i>Echium russicum</i>) túl kis populációmérete miatt az eltűnés fenyegeti a területen.

3. Kezelési feladatok meghatározása

3.1. Természetvédelmi célkitűzés, a terület rendeltetése

- A szubpannon sztyepprétek (6240), szubkontinentális peripannon cserjések (40A0), pannon molyhos tölgyesek (91H0) és a bennük élő jelölő fajok – magyar nőszirm, leánykörtörcsin, piros kígyószisz (*Iris aphylla subsp. hungarica*, *Pulsatilla grandis*, *Echium russicum*) - valamit egyéb védett fajok populációinak és élőhelyeinek megőrzése, fenntartása.
- A pannon molyhos tölgyesek (91H0) idegenhonos fafajoktól mentes állapotának helyreállítása, az élőhely megőrzése.
- A szubpannon sztyepéken, a jelölő sztyeppfajok állományát veszélyeztető mértékű cserjésedés megállítása, az élőhely gyepként való fenntartása.
- A területen megjelenő akác, esetleg egyéb idegenhonos növényfajok egyedei eltávolítása, a terület helyreállítása.
- A szubpannon sztyepéken a cserjésedés megakadályozása céljából rendszeres, a jelölő növényfajok virágzását és termésérését figyelembe vevő gyepfenntartó kezelés megszervezése.
- Az antropogén hatásra kialakuló tüzesetek megelőzése.
- Az élőhelyek megváltoztatásával, rongálásával járó tevékenységek és területhasználatok megakadályozása. Bármilyen tájhasználati formának, tevékenységnek, létesítménynek, épített elemnek a lehető legjobban illeszkednie kell a világörökségi terület épített és táji környezetéhez.
- A terület táji értékeit világörökségi és a történeti táji védettség szempontjából a természeti és kultúrtörténeti értékekkel együtt szükséges védeni.
- A jelölő és védett fajok populációdinamikai vizsgálata.

3.2. Kezelési javaslatok

3.2.1. Élőhelyek kezelése

A 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet 4.§ 5. pontja alapján „(5) a fenntartási terv a Natura 2000 terület kezelésére vonatkozó javaslatokat, valamint ezek megvalósításának lehetséges eszközeit tartalmazza, és jogszabály eltérő rendelkezése hiányában kötelező földhasználati szabályokat nem állapít meg.

Az itt megfogalmazott előírások célja, hogy a kezelési egységekben előforduló közösségi jelentőségű értékek, a jelenlegi gazdálkodási gyakorlat és adottságok alapján javaslatot tegyenek a gazdálkodás kívánatos módjára. Ennek érdekében itt megfogalmazásra kerülnek olyan előírások, amelyek alapul szolgálnak a jövőbeli támogatási programok kidolgozásához. A gazdálkodók számára ezek az előírások a jelen terv alapján kötelezettséget nem jelentenek, betartásuk csak támogatási programokon keresztül, önkéntes vállalat formájában válhat csak kötelezővé.

A kezelési egységek lehatárolása az egyes azonos kezelést igénylő élőhelyek (Á-NÉR-szerinti elkülönítés) összevonásával jött létre. Egyes esetekben csak 1-1 speciális igényű élőhely tartozik egy kezelési egységbe. A vonatkozó térkép a 3.2.5. fejezetben található.

A fenntartási terv javaslatait a Világörökségi Kezelési Tervvel összhangban kell alkalmazni, hiszen minden előírás és javaslat szükséges a világörökség helyszín Kiemelkedő Egyetemes Értéke megőrzése szempontjából is.

Kötelező érvényű előírások

A NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet, az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X.8.) Korm. rendelet, valamint az erdők és fásítások esetében az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény előírásai kötelező érvényűek. Ezen előírásokat külön nem jelezzük a részletes javaslatok között.

Az egységes területalapú támogatások és egyes vidékfejlesztési támogatások igényléséhez teljesítendő „Helyes Mezőgazdasági és Környezeti Állapot” fenntartásához szükséges feltételrendszer megállapításáról szóló 50/2008. (IV. 24.) FVM rendelet szerinti előírásokat a Natura 2000 gyepterületeken történő gazdálkodáshoz nyújtandó kompenzációs kifizetéseknel is alkalmazni kell. A támogatás igénybevétele esetén kötelezően alkalmazandó a „Helyes Mezőgazdasági és Környezeti Állapot” feltételrendszere.

A termőföldek hasznosítására és a földvédelemre vonatkozó rendelkezéseket a termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény is megállapítja.

Önkéntesen vállalható előírások

3.2.1.1. GYEPEK

Gyepes esetében legfontosabb feladat a nyílt, inváziós és gyomfajoktól mentes, természetes növénytakaróval fedett élőhelyek megőrzése, fenntartása. Ezen cél elérése érdekében elengedhetetlen antropogén hatásra kialakuló, gyakori tüzeseteket megelőzése, a megfelelő és kímélő agrotechnika kiválasztása, a Natura 2000 jelölő és a védett fajok életmenetét, virágzását figyelembe vevő kaszálási időpont megválasztása, a természetes szukcesszió hatására bekövetkező cserjésedés megakadályozása.

A kis kiterjedés és sérülékenység nem teszi lehetővé a legeltetést.

A területen jelölő élőhely szubpannon sztyeppék élőhelyét, azok megőrzése miatt gyepként kell fenntartani, annak beszántása, illetve művelésbe vonása a kijelölés alapját adó élőhelyet és a benne élő jelölő fajok (piros kígyószisz, leánykőkörcsin, magyar nőszirm) fennmaradását veszélyeztetné. Mivel a terület része a Tokaj-hegyaljai történelmi borvidék kultúrtáj világörökségi helyszín és védőövezetének, felmerülhet konfliktusforrásként a szőlőtelepítés igénye. Ebben az esetben a Natura 2000 kijelölés alapját adó élőhelyek és a benne élő jelölő fajok megőrzése kell hogy prioritást élvezzen.

KE-1 kezelési egység

A szubpannon sztyeppék a terület legsérülékenyebb élőhelyei ezért kíméletes gyepgazdálkodás, elsősorban kaszálással történő fenntartás javasolható. A kaszálási időpontban történő korlátozásra a jelölő növényfajok virágzásának és termésérlelésének biztosítása érdekében történik. Az inváziós fajok irtására a természetes gyepszerkezet, míg a cserjék visszaszorítására az árnyékolás megszüntetése miatt van szükség.

(1) Meghatározás: Natura 2000 kód: 6240 Szubpannon sztyeppék ; ÁNÉR kód: H3a

(2) Érintett földrészletek: Mád 078/2

(3)Gazdálkodási jellegű kezelési javaslatok:

Kód	Gyepterületekre vonatkozó előírások	Magyarázat
GY01	Felülvetés nem megengedett.	
GY02	Vegyszeres gyomirtás nem megengedett.	
GY03	Műtrágyázás nem megengedett.	
GY07	Szerves trágyázás nem megengedett.	
GY09	Fogasolás nem megengedett.	
GY10	Tárcsázás nem megengedett.	
GY13	Kiszántás nem megengedett.	
GY15	Tűzpászták létesítése nem megengedett.	
GY 20	Kizárólag kaszálással történő hasznosítás.	A jelölő és fokozottan védett növényfajok virágzás és termésérését követően. (augusztus 1 után a nőszirm tövek kihagyásával)
GY26	Inváziós fásszárúak mechanikus irtása kötelező.	
GY28	A gyepek cserjésedését meg kell akadályozni, azonban a szórtan jelentkező őshonos cserjék megőrzésére törekedni kell.	
GY29	Cserjeirtás csak szeptember 1. és február 28. közötti időszakban lehetséges.	
GY31	A cserjeirtás megkezdésének időpontját legalább 5 nappal korábban írásban a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságnak be kell jelenteni, valamint a meghagyásra szánt cserjéket cserjefoltokat a működési terület szerint érintett NPI-gal egyeztetni kell.	
GY32	A működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság általi kijelölésüket követően a fajgazdag, vagy védett fajokat tartalmazó cserjés foltokat nem szabad eltávolítani.	
GY35	A legeltetés tilos.	
GY75	Kaszálás augusztus 1. után lehetséges.	Csak kézzel!
GY102	A kaszálás során az inváziós fajokat nem tartalmazó szegély élőhelyek a kaszálatlan területbe bele tartozhatnak.	
GY109	A lekaszált inváziós növényeket a területről el kell távolítani a kaszálást követő 30 napon belül.	

3.2.1.2. CSERJÉSEK

A jelölő élőhelyként szereplő szubkontinentális peripannon cserjések gyepterületén, kis foltokban jelennek meg. Fenntartásuk alapvetően a zavartalanság megőrzésével biztosítható. A természetes vegetációszerkezet megőrzése miatt szükség van az inváziós növényfajok visszaszorítására, valamint a szintén jelölő élőhely szubpannon sztyeppék rovására történő térnyerés mechanikus módszerekkel történő megakadályozására.

KE-2 kezelési egység

(1) Meghatározás: Natura 2000 kód: 40A0 szubkontinentális peripannon cserjések; ÁNÉR kód: M6

(2) Érintett földrészletek: Mád 078/2

(3)Gazdálkodási jellegű kezelési javaslatok:

A csepleszmeleggy és törpemandula dominálta foltokat beavatkozás nélkül, invázós fajok irtása mellett kell fenntartani. A csepleszmeleggyes foltokat abban az esetben kell visszaszorítani – felméréstől függően, ha annak kiterjedése a sztyepréti fajok élőhelyeit veszélyezteti.

Kód	Gyepterületekre vonatkozó előírások	Magyarázat
GY21	Legeltetés és kaszálás tilos, a területet kezeletlenül kell fenntartani.	
GY26	Inváziós fásszárúak mechanikus irtása kötelező.	
GY29	Cserjeirtás csak szeptember 1. és február 28. közötti időszakban lehetséges.	
GY32	A működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság általi kijelölésüket követően a fajgazdag, vagy védett fajokat tartalmazó cserjés foltokat nem szabad eltávolítani.	Csak ha a sztyeprétet veszélyeztető mértékű.
Gy33	A gyepterületen előforduló őshonos hagyasfák, hagyasfa csoportok (delelő fák), valamint cserjés foltok eltávolítása nem megengedett.	

3.2.1.3. ERDŐK

Erdőgazdálkodás – üzemtervezett erdő nincs a területen, a következő előírások a nem üzemtervezett honos fafajú facsoportokra és a környező idegenhonos fafajú erdőkből terjedő facsoportokra vonatkoznak– a megelőzés elve szerint.

KE-3 kezelési egység

A kőgarádokon fennmaradt pannon molyhos tölgyesek megőrzése, állományaiknak a tájidegen fajoktól történő megtisztítása a cél.

(1) Meghatározás: Natura 2000 mód: 91H0* Pannon molyhos tölgyesek *Quercus pubescens*szel; ÁNÉR kód: L1a

(2) Érintett földrészletek: Mád 078/2

(3)Gazdálkodási jellegű kezelési javaslatok:

Kód	Erdő területekre vonatkozó előírások
E01	A Natura 2000 rendeltetés átvezetése további, illetve (a jelölő fajok és élőhelyek szempontjából kiemelkedő jelentőséggel bíró területek esetében) elsődleges rendeltetésként.
E05	Erdészeti szempontból tájidegen fajok erdőtelepítésben való alkalmazásának mellőzése a teljes területen.
E06	Idegenhonos fajok telepítésének mellőzése a teljes területen.
E07	Intenzíven terjedő idegenhonos fajok erdőtelepítésben való alkalmazásának mellőzése a teljes területen-
E20	Fokozottan védett madárfaj fészkének (madárfajtól függően) 100-300 m-es sugarú körzetében fészkelési időszakban az erdőgazdálkodási tevékenység korlátozása vagy teljes tiltása.
E65	Intenzíven terjedő idegenhonos fajok felújításokban célállományként és elegyfaaként sem alkalmazható.
E70	Az intenzíven terjedő fajok elleni vegyszer használata során a környező részletekben. a következő előírásokat kell érvényesíteni: <ul style="list-style-type: none">• Az ellenőrizhetőség biztosítása érdekében a vegyszerbe minden esetben színező anyagot kell keverni.• Javasolt alkalmazási idő: július-augusztus.• Alkalmazás – a fásszárú fajok visszaszorítása érdekében – kéregre kenéssel, tuskóecseteléssel, fainjektálással, nem légi úton történő permetezéssel, ártéren – a gyalogakác kivételével – kizárólag fainjektálással.• Az alkalmazható szerek lehetőleg környezetbarát, gyorsan felszívódó hatóanyagúak, szelektív kijuttatásra alkalmasak legyenek, melyek levélen vagy kambiumon keresztül felszívódnak és a növény sarjadásmentes irtását biztosítják.• Csak erdészeti felhasználásra is engedélyezett készítményeket lehet alkalmazni az engedélyokiratban foglalt módon, az egyéb vonatkozó jogszabályi előírások betartásával, a kijuttatáshoz szükséges hatósági engedélyek birtokában.• Megfelelő vastagságú egyedek esetében injektálás, kéreghántás vagy levágás után a vágásfelület pontpermetezése, illetve kenése útján alkalmazható vegyszer.• Vékonyabb egyedek, illetve korábbi kezelés után kihajtó sarjak esetében alkalmazható levélen felszívódó gyomirtó, de csak csöppenésmentes kijuttatással. Vegyszeres védekezés esetén legalább 10 munkanappal a tervezett védekezés megkezdése előtt írásban kell értesíteni, az érintett hatóság illetékes szervét, megjelölve a beavatkozás tervezett helyét és időpontját.
E71	A tűzpásztákon, nyiladékokon gondoskodni kell az idegenhonos, agresszíven terjeszkedő növényfajok visszaszorításáról.
E72	Lehetőség szerint mechanikai módszerek (pl. kézi cserjeirtás, száruzás, kaszálás) alkalmazandók.

E08	Rakodó, depónia kialakításának szigorú területi korlátozása (a közösségi jelentőségű élőhelyekre, illetve fajokra történő esetleges káros hatások miatt).
E72	Lehetőség szerint mechanikai módszerek (pl. kézi cserjeirtás, száruzás, kaszálás) alkalmazandók inváziósan terjedő fajok visszaszorítására.

KE-4 kezelési egység

A környező erdőrészekből spontán terjedő tájidegen fafajú fafacsoportok eltávolítása szükséges a területről, annak érdekében, hogy a további terjedést és erdősödést megakadályozzuk.

(1) Meghatározás: ÁNÉR kód: Akácosok, erdei-, fekete- és erdeifenyvesek (S1, S4, S5).
Natura 2000 kód: -

(2) Érintett földrészek: Mád 078/2

(3) Gazdálkodási jellegű kezelési javaslatok:

Kód	Erdő területekre vonatkozó előírások
E06	Idegenhonos fajok telepítésének mellőzése a teljes területen.
E07	Intenzíven terjedő idegenhonos fajok erdőtelepítésben való alkalmazásának mellőzése a teljes területen.
E20	Fokozottan védett madárfaj fészkének (madárfajtól függően) 100-300 m-es sugarú körzetében fészkelési időszakban az erdőgazdálkodási tevékenység korlátozása vagy teljes tiltása.
E29	A vegyes összetételű faállományokban a nevelővágásokat minden esetben az őshonos fajok javára kell elvégezni.
E65	Intenzíven terjedő idegenhonos faj felújításokban célállományként és elegyfaaként sem alkalmazható.
E69	A környező gyepterületek védelme érdekében törekedni kell az erdészeti tájidegen fajok alkotta állományok jelenlegi területen túli terjeszkedésének megakadályozására. Az erdőszegélyekben található intenzíven terjedő lágú- és fásszárúak továbbterjedését lehetőleg mechanikus módszerekkel (pl. kézi cserjeirtás, száruzás) kell megakadályozni.
E70	Az intenzíven terjedő fajok elleni vegyszer használata során a következő előírásokat kell érvényesíteni: <ul style="list-style-type: none"> • Az ellenőrizhetőség biztosítása érdekében a vegyszerbe minden esetben színező anyagot kell keverni. • Javasolt alkalmazási idő: július-augusztus. • Alkalmazás – a fásszárú fajok visszaszorítása érdekében – kéregre kenéssel, tuskóecseteléssel, fainjektálással, nem légi úton történő permetezéssel, kizárólag fainjektálással. • Az alkalmazható szerek lehetőleg környezetbarát, gyorsan felszívódó hatóanyagúak, szelektív kijuttatásra alkalmasak legyenek, melyek levélen vagy kambiumon keresztül felszívódnak és a növény sarjadásmentes irtását biztosítják. • Csak erdészeti felhasználásra is engedélyezett készítményeket lehet alkalmazni az engedélyokiratban foglalt módon, az egyéb vonatkozó jogszabályi előírások betartásával, a kijuttatáshoz szükséges hatósági engedélyek birtokában. • Megfelelő vastagságú egyedek esetében injektálás, kéreghántás vagy levágás után a vágásfelület pontpermetezése, illetve kenése útján alkalmazható vegyszer. • Vékonyabb egyedek, illetve korábbi kezelés után kihajtó sarjak esetében alkalmazható levélen felszívódó gyomirtó, de csak csöppenésmentes kijuttatással. Vegyszeres védekezés esetén legalább 10 munkanappal a tervezett védekezés megkezdése előtt írásban kell értesíteni, az érintett hatóság illetékes szervét, megjelölve a beavatkozás tervezett helyét és időpontját.

E71	A tűzpásztákon, nyiladékokon gondoskodni kell az idegenhonos, agresszíven terjeszkedő növényfajok visszaszorításáról.
E72	Lehetőség szerint mechanikai módszerek (pl. kézi cserjeirtás, száruzás, kaszálás) alkalmazandók.

3.2.1.4. VADGAZDÁLKODÁS

Legfontosabb feladat a túltartott vadállomány elsősorban a vaddisznó által okozott túráskárok mérséklése a vadállomány-apasztással. A vadat a területről el kell irányítani, az etetéssel a területen való tartást és koncentrációt kerülni szükséges, ezért a vadgazdálkodási létesítményeket minimalizálni szükséges.

Kód	Vadgazdálkodásra vonatkozó előírások	Magyarázat
VA03	A területen szóró, vadetető, sózó, a vegetációs időszakban erdei rakodó létesítése tilos.	A taposási kár elkerülése érdekében a gyepen vegetációs időszakon kívül is kerülni kell.

Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok

- A területen újabb bányatelek nem fektethető, valamint bányanyitás nem támogatható.
- Távközlési tornyok, nagyméretű reklámtáblák, szélerőművek elhelyezése kerülendő
- A turisztikai célú fejlesztéseket – turistautakat, pihenőket, kilátótornyokat – minden esetben egyeztetni kell az igazgatósággal.
- Az elektronikus hírközlési és postai építmények és létesítmények elhelyezése esetében a vonatkozó jogszabályok rendelkezései irányadók.
- Közlekedési létesítmények a területen nem hozhatók létre..
- Minden gazdálkodáshoz köthető és gazdálkodáshoz nem köthető javaslat szükséges a világörökségi helyszínen Kiemelkedő Egyetemes Értéke megőrzése szempontjából is.

3.2.2. Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés

- A sztyeprét erősen cseresedő, értékes foltjait vissza kell nyitni a sztyepecserjés és a kőgarádokat borító melegkedvelő pannon molyhos tölgyes meghagyásával.
- Jelenleg futó és tervezett projekt a területre vonatkozóan nincs.
- Az Igazgatóság 10 éves fejlesztési tervében nem szerepel, nem saját vagyonkezelésű terület.

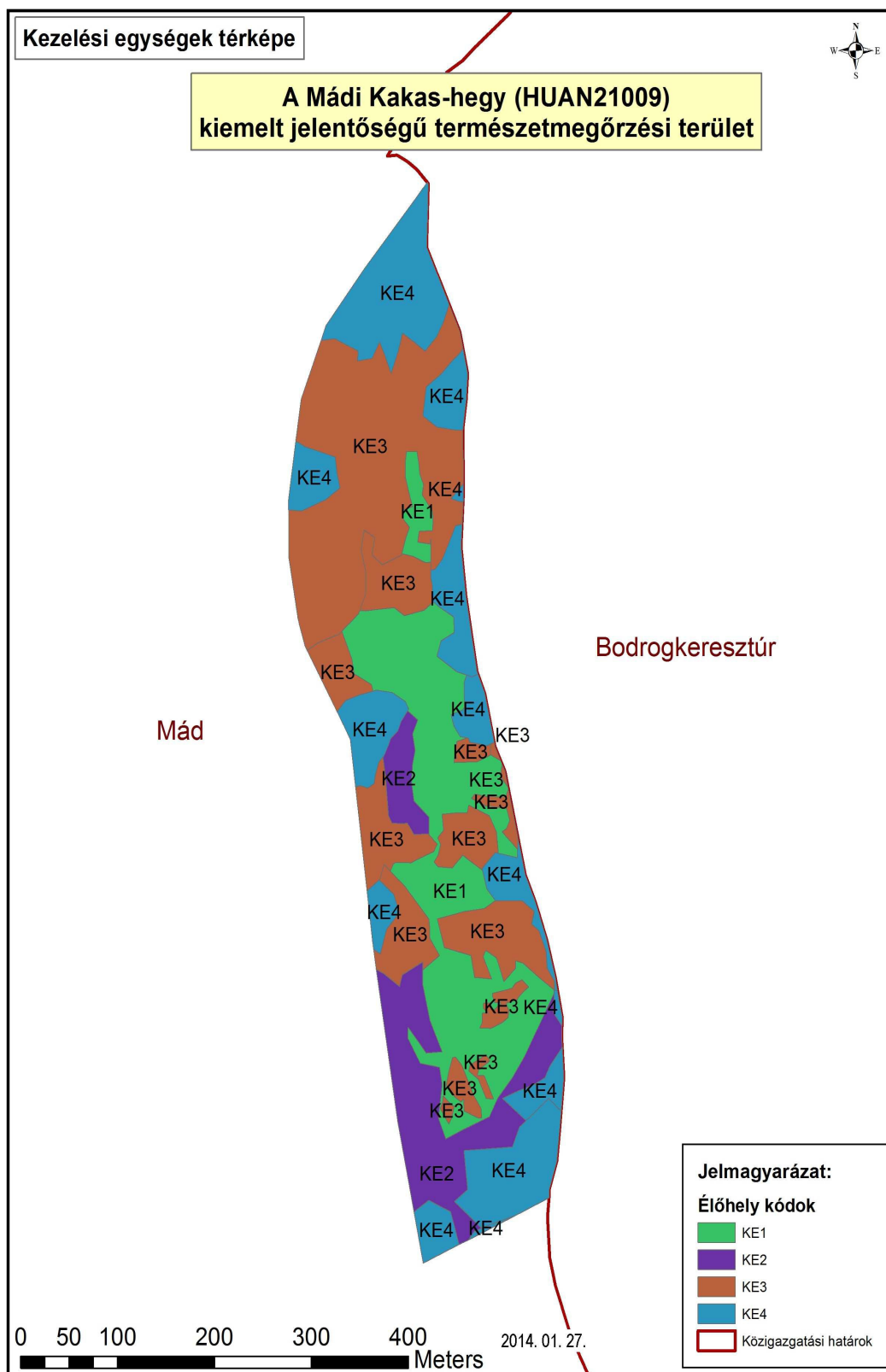
3.2.3. Fajvédelmi intézkedések

- Központilag elfogadott fajmegőrzési terv nem áll rendelkezésre.
- A jelölő fajok populációi az élőhely megőrzésével, gyepeként való kezelésével fenntarthatók.
- Az égetés megelőzése, a cserjésedés kontrollja, valamint a vadlétszám szabályozása mindhárom jelölő faj növényfaj megőrzését biztosítja.

3.2.4. Kutatás, monitorozás

- A jelölő növényfajok (piros kígyószisz, leánykőöröcsin és magyar nőszirm) az Nemzeti Biodiverzitás Monitorozó Rendszer keretében, annak protokollja alapján monitorozásra kerülnek.
- A területet rendszeresen égetik, ezért az égetés hatásainak vizsgálata szükséges.
- A cserjésedés kontrollálása érdekében, legalább 5 évente szükséges a cserjésedés előrehaladásának térképezése.

3.2.5. Mellékletek

3.3. A kezelési javaslatok megvalósításának lehetséges eszközei a jogi háttér és a tulajdonviszonyok függvényében

3.3.1. Jelenleg működő agrártámogatási rendszer

A tervezési területen a jelenlegi agrártámogatási rendszer alapját az egységes területalapú támogatás (SAPS) és a gyep területeken az Európai Vidékfejlesztési Alapból lehívható (EMVA) Natura 2000 támogatások adják.

A terület a Bodrogi ÉTT (MTÉT) része. 1 MEPAR blokk érinti. (F25V9-Y-11) Jelenleg a terület nem támogatható besorolású.

Natura 2000 kifizetések a 269/2007 (X.18.) Korm. rendelet által meghatározott feltételek betartása mellett kérhetők. A rendelet kizárólag gyep hasznosítású területek esetében van hatályban. A gazdálkodáshoz nyújtandó kompenzációs támogatást a 128/2007. (X.31) FVM rendelet szabályozza. Az ebben foglalt a feltételeknek a betartása nem csak a Natura 2000 területekre, hanem a SAPS támogatásokra is vonatkozik. A Natura 2000 gyepterületek esetében viszont ezen, valamint a 269/2007. (X.18.) és a 275/2004. (X.8.) Korm. rendeletben megfogalmazott földhasználati szabályokat abban az esetben is be kell tartani, ha a földhasználó nem igényel a területén támogatást.

A SAPS (Single Area Payment Scheme), azaz egységes területalapú támogatás hazánkban azokra a gyep és szántó területekre igényelhető, melyek a MEPAR rendszerben támogatható területként vannak nyilvántartva. A gazdálkodónak az összes bejelentett területét a helyes mezőgazdasági gyakorlatnak megfelelően kell művelnie és megfelelő környezeti állapotban kell tartania. Ezeknek a feltételeknek a teljesítését a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal (MVH), külön megállapodás alapján az illetékes szakhatóságok bevonásával térinformatikai módszerekkel, helyszíni bejárással ellenőrzi. Ez a terület nem támogatható besorolású.

3.3.2. Javasolt agrártámogatási rendszer

Cserjésedés visszaszorítására és inváziós növények irtására kidolgozott támogatási rendszer is kellene, amely cserjésedés, illetve a fertőzöttség mértékét alapul véve, javasolt technológiák (élőhely és fertőzöttség függően mechanikai, vagy kémiai módszer) alkalmazása mellett nyújtana a visszaszorításhoz támogatást.

3.3.3. Pályázatok

A tervezési területet jelenleg egyetlen futó és tervezett pályázat sem érinti.

3.3.4. Egyéb

Egyéb javaslatot nem teszünk.

3.4. A terv egyeztetési folyamatának dokumentációja

3.4.1. Felhasznált kommunikációs eszközök

2013 februárjában összegyűjtöttük a területen érintett célcsoportok többségének elérhetőségeit, mely a tervezési folyamat során még újabb érintettekkel bővült.

2013 márciusától megkezdtük a fontosabb célcsoportok és érintettek megkeresését. E-mailen vagy postai úton tájékoztató levelet küldtünk ki 8 érintett számára, melyben tájékoztattuk őket a fenntartási tervek tervezési folyamatáról, céljáról, kommunikációjáról, a tervezett fórumokról, információs anyagokról. Tájékoztattuk őket arról is, hogy milyen módon nyílik lehetőségük észrevételeket és javaslatokat tenni (önkormányzati kifüggesztés, fórumok, honlap, levélben vagy e-mailen megküldött észrevételek), illetve kértük együttműködésüket az egyeztetési folyamatban. A tájékoztató levéllel együtt egy kérdőívet is eljuttattunk hozzájuk, melyben – célcsoportonként eltérő tartalommal – a Natura 2000 kijelöléssel, hálózattal és az adott területtel kapcsolatos tájékozottságukról, a kijelöléshez való viszonyulásukról, problémáikról, elvárásaikról, javaslataikról kérdeztük őket. Az időközben felmerülő újabb kulcsérintettek számára ugyancsak megküldtük a tájékoztató levelet és kérdőívet, így az előzetes tájékoztatás és kérdőívzés folyamata 2013 júliusáig zajlott. A megkeresett 8 érintett közül 3 válaszolt (levélben, e-mailen vagy telefonon) a kérdőívben feltett kérdésekre.

2013 májusában a terület tulajdonosának képviselőjével és Mád település önkormányzatával telefonon is kapcsolatba léptünk, ily módon is tájékoztatva őket a fenntartási tervek készítésének kommunikációs folyamatáról. Együttműködésüket, illetve a fórumok szervezésével és a helyben alkalmazható tájékoztatással kapcsolatban segítségüket is kértük.

Az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság honlapján (<http://anp.nemzetipark.gov.hu>) 2013. február 5-én hírt tettünk közzé arról, hogy 14 másik Natura 2000 területtel együtt elkezdődött a terület fenntartási terveinek elkészítése. Tájékoztatót adtunk arról is, hogy a felmérési és kommunikációs folyamat hogyan zajlik, valamint az egyes területeken milyen védett értékek találhatóak (http://anp.nemzetipark.gov.hu/index.php?pg=news_7_1954). 2013. május 21-én a honlap „Egyéb védelmi kategóriák” menüpontjában kialakított „Natura 2000” menüpont alá (<http://anp.nemzetipark.gov.hu/natura2000>) felkerült a fenntartási tervekről egy rövid, általános tájékoztató, az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén lévő Natura 2000 hálózatot bemutató térkép, az érintett helyrajzi számokat tartalmazó rendelet, a kapcsolódó jogszabályok, illetve a gazdálkodók számára további hasznos információk (kaszályással kapcsolatos ügyintézés rendje, bejelentőlap).

2013 júniusában elkészült a tájékoztató leporelló, mely tartalmazza a területen várható korlátozásokat és azok szakmai indokait, valamint a természetvédelmi kezelő elérhetőségét.

2013 szeptemberében felkerült a honlapra a fenntartási terv tervezete, a tájékoztató leporelló, valamint a falu-, gazdafórum és terepbejárás meghívója (<http://anp.nemzetipark.gov.hu/huan21009-madi-kakas-hegy>).

2013. október 8-án Mádton, a megalapozó dokumentáción alapuló egyeztetési anyag elkészülése után, egyeztető fórumot és terepbejárást szerveztünk, melyre meghívtuk az érintett célcsoportokat. A fórum időpontját 30 nappal a megrendezést megelőzően a legfőbb érintettek számára postai vagy elektronikus úton megküldtük. Ehhez mellékeljük a terv egyeztetési változatát. Ugyanekkor megkértük a település önkormányzatát az egyeztetési változat kifüggesztésére. A kifüggesztés időtartamát az önkormányzat pecsétjével igazolta.

A fórumon elhangzottakat folyamatosan dokumentáltuk és a javaslatokat a terv végleges változatába beépítettük.

A területre vonatkozó intézkedéseket és korlátozásokat, illetve elérhetőségeket tartalmazó leprellót a helyi lakosság, iskolák, civil szervezetek és gazdálkodók körében terjesztjük, de az pdf. formátumban a projekt honlapjáról is letölthető.

Alkalmazott kommunikációs eszközök

Alkalmazott kommunikációs eszköz	Szám	Időpont
érintettek levélben vagy e-mailban történő megkeresése és tájékoztatása	9 érintett 43 érintett	2013. március – július 2013. szeptember
honlap	3 megjelenés	2013.02.05. 2013.05.21. 2013.09.29.
nyomtatott ismertető	1 féle	2013. június
önkormányzati közzététel	1	2013. szeptember 9. - október 4.
terepbejárás	1 alkalom 16 fő	2013. október 8.
falufórum	1 alkalom 16 fő	2013. október 8.
gazdafórum	1 alkalom 16 fő	2013. október 8.

3.4.2. A kommunikáció címzettjei

Előzetes kommunikáció során levélben vagy e-mailen megkeresett érintettek

1 földtulajdonos

Tokaji Természetvédelmi Egyesület

Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület Zempléni Helyi Csoport

Abaúj-Zemplén Értékeiért Közhasznú Egyesület

Zempléni Nemzeti Parkért Szövetség

Mád Önkormányzata

Szerencsi Területi Falugazdász Iroda

Agrárium Kht.

A területen érintett összes célcsoport

a) gazdálkodók

658410. sz. Földtulajdonosok Társult Vadászati Közössége

b) a Natura 2000 területtel érintett földrészletek tulajdonosai és vagyonkezelői
Földtulajdoni lap alapján 1 földtulajdonos

c) helyi érintettségű környezetvédelmi társadalmi szervezet

Tokaji Természetvédelmi Egyesület

Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület Zempléni Helyi Csoport

Abaúj-Zemplén Értékeiért Közhasznú Egyesület

Zempléni Nemzeti Parkért Szövetség

d) Natura 2000 területen illetékességi vagy működési területtel rendelkező területi államigazgatási szervei és települési önkormányzatok

Mád Önkormányzata

B.-A.-Z. Megyei Kormányhivatal Erdészeti Igazgatósága

B.-A.-Z. Megyei Kormányhivatal FI Vadászati és Halászati Osztály
B.-A.-Z. Megyei Kormányhivatal Növény- és Talajvédelmi Szolgálat
Észak-magyarországi Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség
Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal
Nemzeti Hírközlési Hatóság Miskolci Igazgatóság
B.-A.-Z. Megyei Rendőr-főkapitányság
ÁNTSZ Észak-magyarországi Regionális Intézet Kirendeltsége
Nemzeti Közlekedési Hatóság Észak-magyarországi Regionális Igazgatóság
B.-A.-Z. Megyei Földhivatal
Szerencsi Járási Földhivatal
Szerencsi Hivatásos Tűzoltóság
B.-A.-Z. Megyei Kormányhivatal Építésügyi és Örökségvédelmi Hivatal Állami Főépítész
Nemzeti Környezetügyi Intézet Észak-magyarországi Kirendeltsége
Észak-magyarországi Vízügyi Igazgatóság
B.-A.-Z. Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság
B.-A.-Z. Megyei Kormányhivatal Miskolc Járási Hivatal Járási Építésügyi és Örökségvédelmi Hivatala
Tokaj-Hegyalja Világörökségi Gondnokság
Forster Gyula Nemzeti Örökséggazdálkodási és Szolgáltatási Központ

f) gazdálkodói szakmai szövetségek

B.-A.-Z. Megyei Kereskedelmi és Iparkamara
Tokaj-hegyaljai Szőlősgazdák Szövetkezete
Bor-Vidék Tokaj-Hegyalja Társaság
Vindependent Magyar Független Szőlő- és Bortermelők Országos Szövetsége Egyesület
Tokaj-Hegyalja Világörökségi Térségfejlesztési Programiroda

g) agrár szaktanácsadók

4 agrár szaktanácsadó

h) falugazdászok

Szerencsi Területi Falugazdász Iroda

n) agrárszakmai és érdekképviseleti szervezet

Tokaji Borvidék Hegyközségi Tanácsa
Magyar Gazdakörök és Gazdaszövetkezetek Szövetsége Borsod-Abaúj-Zemplén megye
Agrárium Kht.
Mád Hegyközség
Tokaji Borvidék Szőlészeti és Borászati Kutatóintézet

m) környékbeli iskolák

Koroknay Dániel Tehetséggondozó Általános Iskola
Tokaji Ferenc Gimnázium, Szakközépiskola és Kollégium

3.4.3. Egyeztetés hatósági és területi kezelő szervekkel

2013 áprilisában megkerestük a B.-A.-Z. Megyei Kormányhivatal Földművelésügyi Igazgatóságának Vadászati Osztályát, és kikértük a fenntartási tervek készítéséhez szükséges vadászati adatokat.

A B.-A.-Z. Megyei Kormányhivatal Növény- és Talajvédelmi Igazgatóság jelezte, hogy a fenntartási tevékenységek során gondoskodni kell arról, hogy a környezeti hatások az érintett és a környező termőföldek minőségében kárt ne okozzanak, ez beépítésre került a 3.2. 1. „Kötelező érvényű előírások” fejezetben.

A Nemzeti Média és Hírközlési Hatóság Miskolci Igazgatóság az elektronikus hírközlési építmények vonatkozásában a 2003. évi C. törvény 94. § (1) bekezdését, a postai létesítmények vonatkozásában a 2012. évi CLIX. törvény 31. § (1) bekezdését kéri figyelembe venni. Javaslatuk beépítésre került a 3.2.1. Élőhelyek kezelése alfejezet Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok pontjában.

A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal Közlekedési Felügyelőség jelezte, hogy a kialakítandó, áthelyezendő, ideiglenes és végleges közlekedésépítési létesítményekhez, valamint a megszüntetendő közlekedési létesítményekre a hatóságuktól engedélyt kell kérni a 93/2012. (V.10.) kormányrendeletben foglaltaknak megfelelően, mely javaslat beépítésre került a 3.2.1. Élőhelyek kezelése alfejezet Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok pontjában.

A B.-A.-Z. Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság felhívta a figyelmet arra, hogy az egységes területalapú támogatások és egyes vidékfejlesztési támogatások igényléséhez teljesítendő „Helyes Mezőgazdasági és Környezeti Állapot” fenntartásához szükséges feltételrendszer megállapításáról szóló 50/2008. (IV. 24.) FVM rendelet szerinti előírásokat a Natura 2000 gyepterületeken történő gazdálkodáshoz nyújtandó kompenzációs kifizetéseknél is alkalmazni kell, így a támogatás igénybevétele esetén kötelezően alkalmazandó a „Helyes Mezőgazdasági és Környezeti Állapot” feltételrendszer. Javaslatuk beépítésre került a 3.2.1. Élőhelyek kezelése alfejezetében.

A Forster Gyula Nemzeti Örökséggazdálkodási és Szolgáltatási Központ kérte annak feltüntetését, hogy a világörökségi területen elhelyezkedő bármilyen tájhasználati formának, tevékenységnek, létesítménynek, épített elemnek a lehető legjobban kell illeszkednie a világörökségi terület épített és táji környezetéhez. Javaslatuk beépítésre került a 3.1. Természetvédelmi célkitűzés, a terület rendeltetése fejezetben.

Mád Önkormányzata kérte, hogy azokat a területeket, ahol évszázadokkal ezelőtt szőlők voltak, ne úgy ítélik meg, amilyenné az elmúlt 25 évben váltak, s lehessen újra művelni azokat. Ennek kapcsán a 3.2.1.1. Gyepes fejezetben beépítésre került, hogy mivel a terület része a Tokaj-hegylajai történelmi borvidék kultúrtáj világörökségi helyszín és védőövezetének, felmerülhet konfliktusforrásként a szőlőtelepítés igénye; a megalapozó dokumentáció 1.3.3. Területhasználat és kezelés fejezetében pedig, hogy konfliktusforrást jelent a területen a szőlőtelepítés és a Natura 2000 célok egyeztetése.

Nem tett kifogást a tervezetben foglaltakkal kapcsolatban az Észak-magyarországi Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség és a B.-A.-Z. Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Szakigazgatási Szerve.

Illetékesség hiányában nem tett észrevételt a B.-A.-Z. Megyei Kormányhivatal Erdészeti Igazgatóság, B.-A.-Z. Megyei Kormányhivatal Földhivatala és az Észak-magyarországi Vízügyi Igazgatóság.